

Procedura bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażeniem na zranienie ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych

Definicje:

Ostre narzędzia – w rozumieniu rozporządzenia to wyroby medyczne: służące do cięcia, kłucia oraz mogące spowodować zranienie lub przeniesienie zakażenia.

Ekspozycja – kontakt z krwią lub innym potencjalnie infekcyjnym materiałem, kontakt ten może nastąpić przez skórę, oko, jamę ustną, inną błonę śluzową.

Ekspozycja zawodowa – ekspozycja, do której doszło w czasie wykonywania przez pracownika swoich obowiązków zawodowych.

Pracownik – to osoba:

- zatrudniona na podstawie: umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę,
- fizyczna wykonująca pracę na innej podstawie niż stosunek pracy, doktorant, student i uczeń, niebędący pracownikami, oraz wolontariusz, a także osoba prowadząca pod nadzorem pracodawcy lub w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę działalność gospodarczą na własny rachunek.

1. Cel

Celem procedury jest określenie szczegółowych zasad dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażeniem na zranienie ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych.

2. Zakres

Procedura jest obowiązująca dla pracowników pracy wykonujących prace związane z narażeniem na zranienie ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych.

Procedura jest obowiązująca dla pracodawców zatrudniających osoby wykonujące prace z narażeniem na zranienie ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych.

3. Odpowiedzialność i uprawnienia

3.1. Za prawidłowe stosowanie poniższej procedury odpowiada każdy pracownik. Za jej wprowadzenie i nadzór nad odpowiednim stosowaniem odpowiadają dyrektor zakładu oraz pielęgniarka naczelna.

4. Opis działań

4.1. Ocena ryzyka zawodowego zranienia ostrym narzędziem oraz przeniesienia zakażenia w wyniku ekspozycji na krew lub inny potencjalnie zakaźny materiał biologiczny na danym stanowisku pracy

- **Pracodawca** dokonuje oceny ryzyka nie rzadziej niż na dwa lata przy użyciu formularza „Karta oceny ryzyka zawodowego na stanowisku obejmująca zagrożenia czynnikami niebezpiecznymi, szkodliwymi dla zdrowia i uciążliwymi oraz sposoby ochrony przed zagrożeniami, szacowanie i wartościowanie ryzyka”.
- Oceny ryzyka dokonuje się w każdym przypadku wystąpienia na stanowisku pracy zmian mających lub mogących mieć znaczenie dla zdrowia i bezpieczeństwa pracownika w miejscu pracy.

- Dokonując oceny ryzyka pracowników, należy uwzględnić aktualną wiedzę medyczną i techniczną oraz wiedzę w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym wyniki prac naukowo-badawczych mających na celu eliminację lub ograniczenie przyczyn powodujących wypadki przy pracy i choroby zawodowe.

4.1.1. Po dokonaniu oceny ryzyka pracodawca podejmuje działania eliminujące lub ograniczające ryzyko wystąpienia zranień ostrymi narzędziami oraz zakażeń obejmujące:

- organizację miejsca udzielania świadczeń zdrowotnych w sposób pozwalający na uniknięcie lub zminimalizowanie narażenia,
- zapewnienie warunków bezpiecznego zbierania, przechowywania oraz usuwania odpadów medycznych, z zastosowaniem łatwo dostępnych, bezpiecznych i oznakowanych pojemników, w miarę możliwości umieszczonych w pobliżu miejsc używania lub przechowywania ostrych narzędzi zgodnie z procedurą „Bezpiecznego postępowania z ostrymi narzędziami i odpadami medycznymi”,
- wdrożenie odpowiednich środków profilaktycznych uwzględniających organizację i warunki pracy, czynniki psychospołeczne oraz inne czynniki związane ze środowiskiem pracy,
- zapewnienie środków ochrony indywidualnej, odpowiednich do rodzaju i stopnia narażenia.

4.2. Działania związane z bezpiecznym postępowaniem z ostrymi narzędziami

4.2.1. Każdy pracownik jest zobowiązany do stosowania się do instrukcji zasad bezpiecznego postępowania z ostrymi narzędziami i odpadami medycznymi zgodnie z procedurą „Bezpiecznego postępowania z ostrymi narzędziami i odpadami medycznymi”

4.2.2. Pracodawca prowadzi systematyczne szkolenia mające na celu zapobieganie narażeniu na zranienie ostrym narzędziem i jego skutkom. Szkolenie jest głównym elementem każdego programu zdrowia i bezpieczeństwa – powinno dostarczać informacji wszystkim pielęgniarkom, na wszystkich stanowiskach, włącznie z kierowniczymi, o ich rolach, prawach i odpowiedzialności związanej ze zdrowiem i bezpieczeństwem w miejscu pracy.

Szkolenia dotyczą:

- prawidłowego postępowania z ostrymi narzędziami, w tym narzędziami zawierającymi rozwiązania chroniące przed zranieniem,
- potencjalnego zagrożenia dla życia i zdrowia spowodowanego zranieniem ostrym narzędziem oraz kontaktem z krwią lub innym potencjalnie zakaźnym materiałem biologicznym, sposobów zapobiegania zranieniom ostrymi narzędziami, obejmujących standardowe środki ostrożności, bezpieczne systemy pracy, prawidłowe stosowanie i procedury usuwania ostrych narzędzi i odpadów oraz znaczenie uodpornienia przy użyciu szczepionek,
- wyposażenia i stosowania środków ochrony indywidualnej odpowiednich dla rodzaju i stopnia narażenia.

4.2.3. Pracodawca promuje dobre praktyki zapobiegania narażeniu, w szczególności opracowuje w konsultacji z przedstawicielami pracowników materiały informacyjne dotyczące tych praktyk.

4.2.4. Pracodawca prowadzi wykaz zranień ostrymi narzędziami przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych.

4.2.5. Każdy pracownik jest zapoznany z procedurą postępowania poekspozycyjnego zgodnie z instrukcją „Procedura postępowania w przypadku zranienia ostrymi narzędziami medycznymi lub zakłucia”

4.3. W przypadku zranienia pracownika ostrym narzędziem

- Pracodawca bada przyczyny i okoliczności zranienia oraz odnotowuje je w Rejestrze zranień ostrymi narzędziami na formularzu „Wykaz zranień”
- Jeżeli to konieczne, dokonuje zmian w procedurze bezpiecznego postępowania z ostrymi narzędziami lub informuje pracowników o nowym ryzyku związanym z używaniem ostrego narzędzia.
- Informuje lekarza sprawującego profilaktyczną opiekę zdrowotną nad pracownikami – w przypadku ekspozycji na krew lub inny potencjalnie zakaźny materiał biologiczny.
- Pracodawca, nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy, sporządza raport o bezpieczeństwie i higienie pracy w podmiocie leczniczym w zakresie zranień ostrymi narzędziami przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych.

4.3.1. Raport ze zranień ostrymi narzędziami

Raport powinien zawierać:

- tabelaryczne zestawienie liczby zranień ostrymi narzędziami, do których doszło w podmiocie leczniczym w okresie sprawozdawczym oraz w równym mu długością okresie poprzedzającym, w podziale na jednostki organizacyjne podmiotu leczniczego,
- tabelaryczne zestawienie stosowanych w podmiocie leczniczym rodzajów ostrych narzędzi, z wyszczególnieniem, które z nich zawierają rozwiązania chroniące przed zranieniem,
- analizę okoliczności i przyczyn zranień, ze szczególnym uwzględnieniem ich przyczyn systemowych,
- propozycje możliwych działań mających na celu ograniczenie liczby zranień, w tym możliwości wprowadzenia do użytku w podmiocie leczniczym nowych rodzajów ostrych narzędzi zawierających rozwiązania chroniące przed zranieniem, wraz z oszacowaniem kosztów takich działań,
- informacje o wprowadzonych zmianach w zakresie szkoleń.

5. Zapisy powstające w wyniku funkcjonowania procedury

5.1. Ocena ryzyka zawodowego.

5.2. Zapisy w rejestrze zranień.

6. Załączniki i dokumenty związane z niniejszą procedurą

1. Procedura Bezpiecznego postępowania z ostrymi narzędziami i odpadami medycznymi
2. Procedura postępowania w przypadku zranienia ostrymi narzędziami medycznymi lub zakłucia
3. Wykaz zranień
4. Indywidualna karta ekspozycji